

Mepit Kiinan karhujen puolesta

Osallistuin Animalian karhuryhmän puolesta Europarlamentissa 16. marraskuuta 2010 järjestettyyn tilaisuuteen, jonka aiheena oli sappikarhatarhaus ja eläinsuojelu Kiinassa. Järjestäjinä olivat eläinsuojelujärjestöt AAF ja Ruotsin Animal Protection Network edustajanaan Emma Larsson) sekä EP:n kolme ryhmää: vihreät, sosialistit/demokraatit ja vasemmisto. Tilaisuuden alussa tapasin AAF:n Jill Robinsonin, jolle vein Suomen karhuryhmän ja itseni puolesta terveiset ja lämpimät kiitokset hänen suurenmoisesta työstään.

Tilaisuutta isännöi rennosti ja lämminsydämisesti ruotsalainen meppi Carl Schlyter (vihr.) yhdessä Eva-Britt Svenssonin (vas.) ja Peter Skinnerin kanssa (S&D). Schlyter toimii puheenjohtajana myös EP:n eläinsuojeluryhmässä (Intergroup). Kyseessä oli jo toinen kerta kun mepit ovat aktivoituneet Aasian sappikarhujen puolesta: vuonna 2006 järjestettiin myös seminaari aiheesta ja yli 370 meppiä allekirjoitti Peter Skinnerin johdolla Kiinan hallitukselle osoitetun aloitteen sappikarhutarhauksen kieltämiseksi.

Suomalaisista mepeistä mukaan olivat ilmoittautuneet Sirpa Pietikäinen avustajineen ja Heidi Hautala, jotka myös piipahtivat paikalla. Kaikkiaan ilmoittautuneita oli yli sata (n. 60 EP:sta ja 50 ulkoa), mutta oli kuulemma hyvä tulos, jos heitä ehti paikalle edes kymmenkunta. Ilahduttavasti paikalla oli myös Kiinan delegaatio, johon kuului luonnonsuojelun ja hallituksen edustajia.

Ohjelmassa päätähtinä esiintyivät – luonnollisesti – Kiinan karhut ja muut eläimet, joita paikan päällä edustivat sanojen ja kuvien avulla AAF:n Jill Robinson, David Neale ja Toby Zhang. EU-komission eläinsuojeluyksikön vastaava Andrea Gavinelli (DG Sanco) korosti puheessaan koulutuksen merkitystä ja eläinsuojelun parantamisen tuomaa eettistä ja sosioekonomista lisäarvoa kaupan kannalta.

Kauheudet, joita on katsottava silmiin

Saimme kuulla ja nähdä videoiden välityksellä asioista, joita on vaikea ottaa vastaan – joilta sulkisi mieluiten silmänsä. Koska tiesin jo etukäteen mitä odottaa sappikarhujen osalta, pystyin suhteellisen tyynesti seuraamaan esim. kertomusta Oliverista, joka keväällä 2010 pelastettiin hirvittävässä tuskissa ja kuolemankielissä eräältä karhutarhalta – 30 vankeusvuoden jälkeen! Vaikeampaa oli katsoa eläinten "koulutusta" kiinalaisessa eläintarhassa/sirkuksessa, jossa sadistinen eläinhoitaja rankaisi karhua lyömällä sitä arkoihin kohtiin kepillä – silloinkin kun karhuparka teki juuri sitä mitä siltä odotettiin eli käveli "käsillään".

Ruotsalainen eläinlääkäri Johan Lindsjö tutustutti meidät siihen valtavaan kirjoon terveysongelmia, joita sappikarhuilla esiintyy. Lista on lohduton: varhaisesta vieroituksesta ja surkeista olosuhteista aiheutuvat käyttäytymishäiriöt, sappirakon tulehdus, sappikivet, maksasyöpä, infektiot, silmätulehdukset, aliravitsemus (paremman sapenerityksen takaamiseksi), ihon syöpyminen (emäksisen sappinesteen takia), katkenneet hampaat, puuttuvat raajat, amputoidut varpaat (kynsien poistamiseksi), luu- ja nivelvauriot (epänormaalin asennon ja liikkumattomuuden takia) jne.

Kaikkein käsittämättömintä on karhujen ylimaallinen sisukkuus: ne eivät helposti kuole edes vuosikymmenien kidutukseen, vaan monet niistä pystyvät kaiken jälkeen nauttimaan elämästään turvakotien hyvässä hoidossa. Mainittu Oliver-karhu on yksi näistä. Jill Robinson itse käyttää ihailemistaan karhuista nimitystä stooalainen, mikä hyvin kuvaa niiden katkeruuden puutetta ja tyyneyttä sellaisen edessä, jolle ei voi mitään.

Kiinan hallituksen edustaja kertoi, että karhutarhaus aloitettiin alunperin villikarhujen suojelemiseksi metsästykseltä. Kuitenkin salametsästystä tapahtuu edelleen. Hän korosti, että AAF:n videoilla näkyvät kauhistuttavat esimerkit julmista karhutarhoista ja sirkus-eläintarhoista ovat vain osa totuudesta. Laillisesti toimivilla karhutarhoilla ei enää hyväksyttyä julmien menetelmien käyttöä ja karhuilla on oltava kunnolliset tilat sekä ulkotarhat.

Uusien tarhojen perustaminen on kiellettyä, ja vaikka Kiinan laki edelleen sallii karhutarhat, maakunnat voivat kieltää ne. Mahdollisuutta on käyttänyt hyväkseen jo 20 Kiinan 31 maakunnasta. Kaikkien karhutarhojen sulkeminen vaatisi lakimuutosta, mutta säädöksiä rikkovien tarhojen sulkeminen on mahdollista nopeammin.

Ongelmia ja ratkaisuja

Kiinan viranomaiset ja lääketieteen asiantuntijat suosittelevat karhunsapen korvaamista turvallisemmilla ja halvemmilla vaihtoehtoisilla valmisteilla. Maan terveysministeriö lopetti vuonna 2001 karhunsappea sisältävien terveydenhoitotuotteiden hyväksymisen, syynä karhunsapen käytöstä aiheutuneet kuolemantapaukset ja lukuisat vakavat sairastumiset. Ongelmia aiheuttavat sekä karhunsapen epäpuhtaudet (mätäbakteerit, virtsa ym.) että antibioottijäämät.

Kuitenkin karhunsapella riittää kysyntää ja sappikarhutarhaus siten jatkuu, vaikka toiminnassa ei ole mitään järkeä ihmisten terveyden ja eläinsuojelun näkökulmasta. Karhunsappea viedään laittomasti mm. Koreaan ja Japaniin ja sitä on mainostettu äskettäin laittomasti krpulalääkkeeksi bussikampanjassa Kiinassakin. Myös kalliissa alkoholi- ja shamppoo-tuotteissa sitä käytetään. AAF:n Toby Zhang vetosikin maanmiehiinsä: "Tehdään yhdessä työtä, jotta saamme pyyhittyä tämän häpeätahrän pois likaamasta upean kansakuntamme mainetta!"

AAF:n David Neale piti vaikuttavan puheen esitellessään lemmikkieläinten ja viihteessä käytettyjen eläinten kohtelua Kiinassa ja sen jälkeen korostaessaan eläinsuojelussa saavutettua edistystä. Eläinten julma kohtelu, silpomiset ja alarvoiset tilat ovat yleisiä eläintarhoissa, joissa on myös näytöksiä sirkusten tapaan. Lasten kuvauttaminen esim. tiikerin selässä on aiheuttanut vaaratilanteita ja lasten menehtymisiä. Suuri edistysaskel saavutettiin, kun Kiinan hallitus äskettäin asetti eläintarhoille eläinsuojeluvaatimukset, jotka käytännössä mm. kieltävät villieläinten hyödyntämisen sirkustempeissa.

Koirien ja kissojen suhteen tunnettuja ongelmia ovat rabies-epidemiat ja ruuaksi käyttö sekä näihin liittyvä julma kohtelu mukaan lukien kivuliaat tappomenetelmät. Rabies-rokotettuja koiria on tapettu omistajan silmien alla tai viety täpötäysiin "sheltereihin" sellaisten lakien nojalla, jotka kieltävät pitämästä enempää kuin yhtä koiraa.

Edistystä kuitenkin tapahtuu koko ajan mm. inhimillisen lopetuksen, koirankasvatuksen luvanvaraisuuden ja tehokkaiden rokotuskampanjoiden suhteen. Kehitystä auttaa se, että yhä useampi kiinalainen näkee kissat ja koirat ruuan sijasta ystävinä. Maakuntien välillä on tosin suuria eroja.

Tie muutokseen

Vaikuttavinta oli nähdä, miten juuri tavalliset kiinalaiset ja tiedotusvälineiden edustajat ovat heränneet eläinsuojelun epäkohtiin maassaan ja vaativat rohkeasti muutosta. Sappikarhujen kohtelusta tiedetään kaupungeissa jo yleisesti ja monin paikoin mm. yliopistoille on perustettu eläinsuojelujärjestöjä ja -ryhmiä. Monet kiinalaiset superjulkikset ovat antaneet kasvonsa AAF:n kampanjoille. Mielenosoittajat protestoivat koiran- ja kissanlihaa tarjoavien ravintoloiden edustalla virkavallan puuttumatta asiaan ja yksityisiä koirien turvakoteja on perustettu.

Suurta toivoa antaa se, että Kiinan hallitus suhtautuu kohtalaisen myötämielisesti eläinsuojeluun ja antaa melko vapaat kädet eläinsuojelujärjestöille ja eläinsuojelua ajaville kansalaisilleen. Kuten eräs Kiinaa tunteva yleisön jäsen totesi, eläinsuojelu ei ole Kiinan johdon kannalta ongelma-alue, jossa toimimista se haluaisi tiukasti rajoittaa. Toivomisen varaa on lähinnä TV-ohjelmien suhteen, sillä tähän asti eläinsuojelun pahimpien epäkohtien näyttämistä on rajoitettu. Oletettavasti pelätään kansalaisten järkyttyvän liikaa ja kohdistavan tyytymättömyytensä vallanpitäjiin.

Seminaari vahvisti käsitystäni siitä, että tehokkain tapa edistää eläinsuojelua Kiinassa on rahoittamalla ja tukemalla kaikin keinoin maassa toimivia eläinsuojelujärjestöjä sekä rohkaisemalla ja antamalla tunnustusta Kiinan hallitukselle kaikista sen teoista eläinten hyväksi. Kiukkuiset vetoamukset, boikotit ja raivoaminen kiinalaisille esim. eläinten elävältä nylkemisen takia eivät mitenkään edistä eläinten asiaa.

Kiinalle on annettava kunniallinen mahdollisuus edistää eläinten hyvinvointia ja osoitettava, että maa myös hyötyy asiasta kaupan ja julkisen kuvansa kannalta. Vanhoja käytäntöjä ja uskomuksia ei muuteta hetkessä, eikä eläinsuojelu välttämättä nouse prioriteettilistan kärkeen niin kauan kuin maassa riittää ärimmäisessä köyhyydessä ja kurjuudessa eläviä ihmisiä.

Pysyvä muutos voi tapahtua vain sisältäpäin. Jill Robinson on saattanut Aasian sappikarhut koko maailman tietoisuuteen ja osoittanut, miten valtavasti yksikin asialleen omistautunut ihminen voi saada aikaan. Mutta paljon on vielä tekemättä, ja työn jatkamisessa tarvitaan aasialaisia itseään. Esimerkiksi perinteisen kiinalaisen lääketieteen edustajat länsimaissa voisivat käyttää tilaisuutta hyväkseen ja puhdistaa alansa mainetta tuomitsemalla jyrkästi karhunsapen ja uhanalaisten eläinten osien käytön kiinalaisessa lääketieteessä. Nythän moni osoittaa syyttävän sormensa tätä hienoa vanhaa parannustaitoa kohti juuri esim. karhunsapen käytön vuoksi.

Seminaarin loppupäätelmänä korostettiin tiedonlevityksen ja eläinsuojelukoulutuksen merkitystä. Mitä useampi tietää, sitä useampi haluaa toimia Aasian eläinten auttamiseksi ja sappikarhutarhauksen lopettamiseksi. Uskon, että kun Kiina näkee voivansa kohentaa mainettaan ja asemaansa ottamalla eläinsuojelun tosissaan, tämä helpottaa ennen pitkää myös ihmisoikeuksien edistämistä maassa. Eläinten ja ihmisten

auttamista ei tässäkään pidä nähdä vaihtoehtoisina saati vastakkaisina vaan toisiaan tukevinä asioina.

Riitta Salmi

Seminaarin esitelmät:

<http://www.animalsasia.org/index.php?UID=P3KA439120B>

Euroopan parlamentin eläinsuojeluryhmä:

<http://www.animalwelfareintergroup.eu/>

Animal Protection Network:

<http://www.animalprotection.se/>

MEP Peter Skinner sappikarhutarhauksesta:

<http://www.peterskinnermep.eu/bear-bile-farming-a-vile-trade-that-must-stop/>

MEP Carl Schlyter sappikarhutarhauksesta:

http://www.mp.se/templates/mct_177.aspx?number=232483

Experts seek substitutes for bear bile in pharmacy, China:

http://www.china.org.cn/environment/2010-11/10/content_21312279.htm

Animal performance ban in Chinese zoos:

<http://www.animalsasia.org/index.php?UID=GRQ69AW36ZC>